



KULTURA ŽIVLJENJA | KVART | NOVOSTI |

## Retkovec se ne boji: intimna borba protiv pasivnosti sustava

### Novi pragmatizam: obitelj i kriza integracije

Vid Jeraj

2. listopada 2025.

Protekle je nedjelje u 16:00 sati ispred Osnovne škole Retkovec, održan prosvjed “Dubrava za djecu”. Riječ je o odgovoru na za Zagreb nezapamćenu brutalnost skupine djece od 10 do 17 godina koja je potresla Hrvatsku te obilježila ljeto na zalasku. Na igralištu škole, u večernjim je satima 27. kolovoza, grupa maloljetnika nogama tukla dječaka koji je ležao na podu. Odrasli čovjek u šetnji s psom svjedoči kako su dječaku stavili nož pod grlo, prije nego li je i sam napadnut šakom, ali se udarcu izmakao. Ista je grupa 6. rujna, koristeći boksera, šipke i šake, ovaj put njih 20-ak, napala trojicu dječaka. A otprije su već, starijoj ženi slomili ruku... Organizatorica prosvjeda Helena Ančić zatražila je smanjenje dobne granice za kaznenu odgovornost maloljetnika pred zakonom s 14 na 12 godina. Od jučer je pokrenula i Udrugu Roditelji za djecu.

“Imam kći od 12 godina u školi Retkovec, koju su maltretirali u dva navrata. Samo što imam svoju tvrtku te radim od doma, odmah bih se pojavila te riješila problem umjesto nje”, kaže Ančić, po zanimanju instruktorka funkcionalnog fitnessa. Odgovor na zahtjev za redovite policijske patrole po kvartovima – već je vidljiv. Od škole i Centra za socijalnu skrb se očekuje – da se ubrzaju u provođenju zakona u suradnji s policijom.

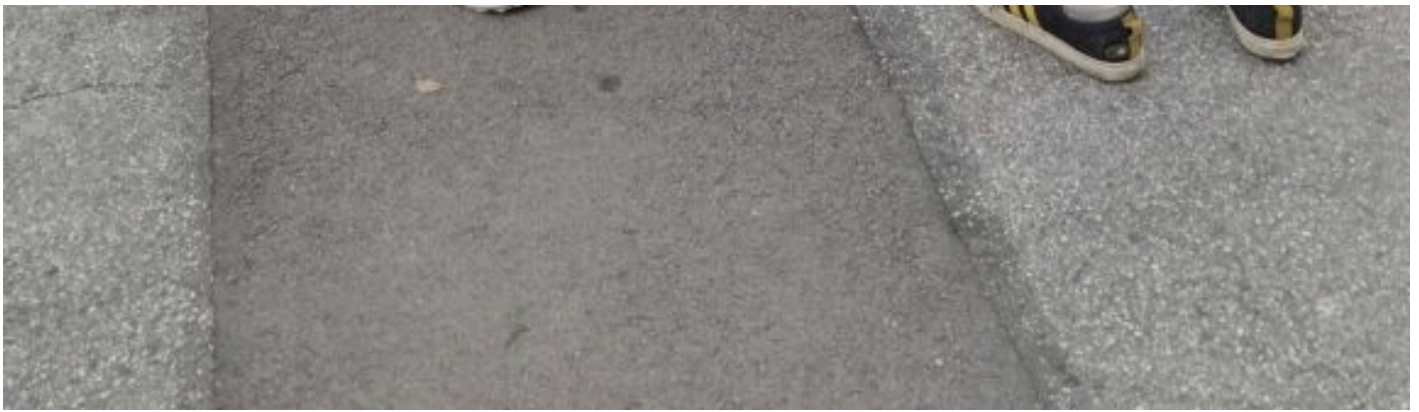
“To je jedan od razloga – svi šute, pa rekoh – ja ću! Ja, kao ja – se ne bojim”, razgovaramo tijekom njena povratka iz Opatije. Na pitanje, smatra li da su djeca najviše pogođena ovom situacijom,

kaže, definitivno – da! “Smatram, jer su oni na prvoj crti problema, dosta uplašeni, boje se izlaziti po kvartu... Zapravo, kada se takvo što se desi nekome od vršnjaka, zapitaš se – zašto nitko ništa ne rješava, ni od policije – niti itko? Jer, nisi još ni blizu odrasle osobe, a niti više dijete koje razmišlja o barbikama. I sigurno se osjećaš očajno.”

Ubrzo nakon prosvjeda, preko medija i društvenih mreža, objavljuje kako je pritisak s ulice – dobio novi zamah: *bullying* putem TikToka, usmjeren i otprije na nju, postao je još intenzivniji. Imena su izgreznika otprije dobro poznata policiji, a na prosvjedu je istaknuto kako su četvorica aktivnijih učenici iste škole.

Osim vanjskog pritiska, pojavilo se unutarnje trvenje. Iako su susjedi s Retkovca najavili podršku njezinoj inicijativi za osnutak udruge, Ančić je u srijedu, 1. listopada, u Facebook grupi Retkovec, izvijestila o rastućem suprotstavljanju onih koji su joj nakon prosvjeda počeli okretati leđa. “Možda nisam mjerodavna, ali... Primijetila sam da dosta roditelja podržava ovako nešto u tišini”, navodi u intervjuu održanom još uoči prosvjeda. “Nitko nije spreman dati konkretnu pomoć, ja ću “ovo ono”, nego te svi ispod radara podržavaju, ali nitko ne bi stupio uz tebe i podržao te... Ja sam introvert i ni s kime se ne družim”, reći će Ančić. Njezina hrabrost, potaknuta šutnjom drugih, tako postaje dvostruki teret.





Helena Ančić

Ponedjeljak, početkom prošlog tjedna, jutro je na Aleji javora i školarci prolaze pokraj logotipa kluba Dinamo u dvorištu Osnovne škole Retkovec, prema stepenicama na ulazu u zgradu škole, a grupica muškaraca ispred ograde odmjerava prostor. U nastavku izgreda koji na području četvrti neslužbeno traju unatrag dvije godine, tu je 13. rujna policajki pljunuto u lice, a partner joj je pretučen. Školsko zvono najavljuje početak nastave i tražim razgovor s ravnateljem. Ljubazna zaposlenica savjetuje mi oprezno da se obratim tajništvu. Pored ravnatelja škole, Uredu gradonačelnika šaljem zahtjev za službenom izjavom. Odgovor oko događaja je uslijedio u utorak, 23. rujna, nakon gradonačelnikova posjeta vrtiću u Remetincu.

Na snimci iz početka travnja prošle godine, na stepenicama je gradonačelnik s ravnateljem održao redovnu konferenciju za medije povodom završetka radova na energetskej obnovi škole. U ponovnom obraćanju, saznajem da je tajnici dijete bolesno te da nije došla u školu. Na upit bih li u ovakvoj prigodi trebao tražiti izjavu od župnika obližnje Crkve, odgovaraju mi da probam. Posjet crkvi Sv. Pavla na kraju Ulice jasena okomito Aleji javora, ostavljam za kasnije i odlazim k okretištu Dubec. Na samo desetak minuta pješke, nasilnici su iste grupe za vikend ranije napali letvama ljude sa stanice tramvaja. Niz okućnica s poluotvorenim ogradama na Ulici breza ne upućuje na preventivno zatvaranje zajednice niti na kakvu predostrožnost. Ljudi su otišli na posao, tek na upit gdje se nalazi Jelkovec od stanara kuće na kraju ulice dobivam upute uz suzdržanu reakciju.

Na okretištu Dubec u kavani Bazar, punim mobitel. Gost ističe konobaru da se ne bi osjećao sigurnim raditi u kafiću kod obližnje Osnovne škole Brestje, kaže kako imaju najveću stopu maloljetničkog nasilja u Zagrebu. S terminala odšetavam u Sesvete niz Zagrebačku ulicu k Brestju i zastajem na autobusnoj stanici Ulice kaktusa.

Pejzaž obilježavaju poslovno-uslužni prostori s tek dva prazna kafića na dva kilometra do skretanja k školi na Ulici ljljana. Zbog izvrsne prometne povezanosti Branimirovom koja vodi izravno na istočnu obilaznicu i izlaz iz grada, ovo je postala dominantna zona logistike i distribucije. I rijetki

pješaci ulaze u osobna auta te se pridružuju ritmu ceste. Nedaleko Ulice begonija je i otkupna stanica za metal na drugoj strani ceste – kila aluminija 5€, a bakar prve klase 3,5€. Kasirka okrenuta leđima čekićem uravnjava pravokutni komad ploče.

Ulicom ljubičica skrećem za Brestje. Škola nasuprot Crkvi Dobrog Pastira na Ulici ciklama nadomak obližnjeg boćališta i zatvorene pekarnice opasana je visokom žičanom ogradom, ispred dvorišta i igrališta punog djece u igri. Zaposlenici Crkve ne odgovaraju na telefonske pozive, iako je impresivni vozni park kraj crkve u mirovanju. Svi bi trebali biti tu.

U povratku, pod sunčevim svjetlom ogledavam manje obrtničke i proizvodne pogone stare radničke klase koji su opsluživali Dubravu i Sesvete, pretvorene u skladišta. Prelazim zavoj na Branimirovoj koja s istoka zaokružuje Novi Retkovec te ulazim sa Škrnjugove, ostavljajući iza leđa hipermarket te samouslužnu automobilsku praonicu. Nedostatak društvene i obiteljske stabilnosti u zraku koje je nudila velika industrija može se rezati nožem.

Prvi je dojam kako je dio Retkovca labirintičan, a ulice poput ponornica često završavaju naslijepo ili mijenjaju prometne tokove. S Google Mapsa promatram odvojak ulice Sitnice koja s avenije Dubrava južno ulazi u kvart te se grana u tri smjera. Kao da sam u kakvoj luci, a ne na zagrebačkom asfaltu. Na adresi IV Retkovec 1, također slijepoj ulici, uočavam zastavu Bad Blue Boys Travno i zadnjim impulsima baterije snimam fotografiju. Boysi su u petak uvečer, 19. rujna podržali inicijativu “Dubrava za djecu” defileom po Branimirovoj o čemu su izvjestili zagrebački portali, prenijevši snimke s društvenih mreža. Na službeni upit klubu Dinamo podržava li ovakav vid prosvjeda do danas nije dogovoreno.





BBB zastava na verandi u Dubravi

U dvorište crkve ulazim kroz kapiju te na savjet gđe. Marije koja kupi korov na travnjaku zvonim na vrata Župnog ureda. Brzo uspostavljamo zajednički jezik, s Jukićeve, Varšavske i Svetog Duha poznaje moju tetu Mariju, moguće je da zajedno dijele hranu beskućnicima. U uredu nema nikoga. Savjetuje mi da se vratim u pola 1, kada se župnik vraća s terena.

Župa Retkovec spominje se još u 13. stoljeću kao crkveni posjed Kaptola koji je 1935. parceliziran te prodan s ostalim dijelovima Donje Dubrave. Prema popisu iz 2021. godine, na području Starog Retkovca gdje su mahom još uvijek poljoprivredna zemljišta te izgrađenog Novog Retkovca – živi 10,267 osoba. Na TV-snimci iz travnja prošle godine, ravnatelj škole, g. Jako Šuker, u društvu gradonačelnika predstavlja monografiju Osnovne škole povodom njezine skorašnje 60-godišnjice i ističe da je škola izgrađena nakon poplava na širem zagrebačkom području krajem listopada 1964.

Novi Retkovec nastaje kao plansko montažno naselje gdje su doseljeni unesrećeni stanovnici s Trešnjevke i Trnja. Prema državnom arhivu, a i iz obiteljske predaje, jer mi je djed kao inspektor HŽ-a vodio civilnu zaštitu na području Osijeka, strah se od poplava prenio i u iduću godinu. Dnevni list Vjesnik izvijestio je o padanju snijega i poplavama u Austriji krajem lipnja! Trideset ulica Vukovara bilo je pod vodom... Pored najveće tragedije te ere, one u bosanskom rudniku Kakanj, mediji pišu o 40 milijuna pronevjere republičkih sredstava za poljoprivredu te ostavkama socijalističkih funkcionera.

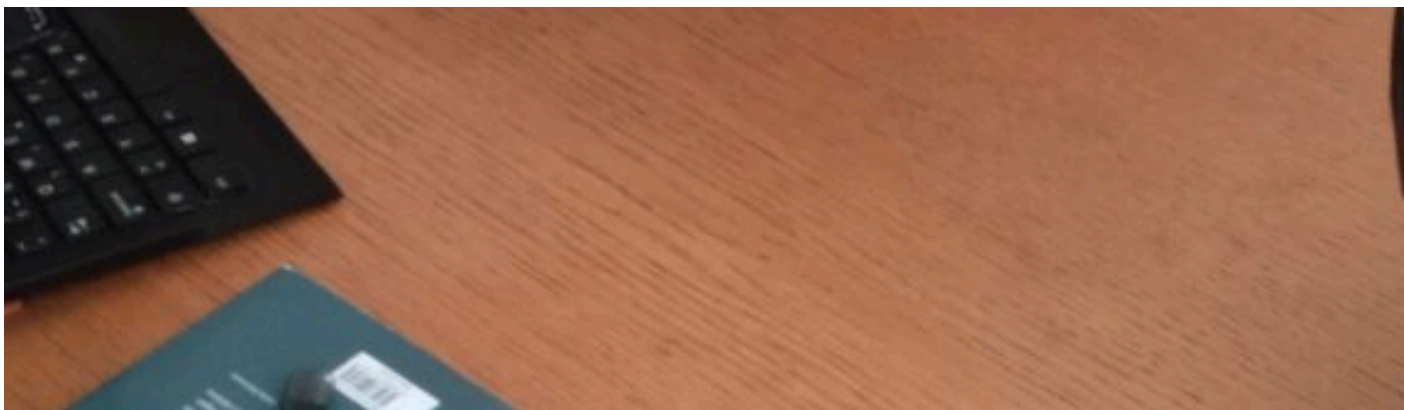
Osnovna škola biva izgrađena 27. ožujka 1967., a već 8. ožujka iduće godine mijenja ime u OŠ "Dr. Ivan Ribar". Sudbina montažnih kućica za privremenu uporabu riješena je dugoročnim mogućnostima njihove sanacije, rekonstrukcije, nadogradnje, otkupa ili prodaje. Osamdesetih se grade stambene zgrade, kao i ambulanta i dječji vrtić. Nakon privatizacije, vlasnici ruše montažne kuće te grade vlastite objekte. Medij Deutsche Welle piše 2014. godine kako zbog preizgrađenosti parcela, tamo vlada "arhitektonski i urbanistički kaos".

Pred crkvom, točno u pola jedan, župnik parkira auto te mu se obraćam preko ograde. Sada nema tete Marije, a vratašca su zaključana. Preč. Vinko je stariji čovjek, organiziran, vedar i poletan. "Rekli su mi da ćete doći... Ne dajem izjavu", kaže mi staloženo, usred hands-free-razgovora te

odlazi s mobitelom na dlanu. Na preporuku kolega, pišem pročelniku katedre za socijalno pravo, dr. Zoranu Šućuru s Pravnog fakulteta, koji smatra da se rješenje ne može očekivati samo od policije, jer problem zalazi na područje socijalne pedagogije. “Trebalo bi postaviti suradnju obiteljskih centara, Centra za socijalnu skrb i policije... Korijeni su očito dublji, u samim obiteljima, a ne moraju biti samo u siromaštvu, odnosno, uopće ne moraju biti, već u zanemarivanju”.

Problem povjerenja u državne institucije je vrlo nizak, daleko niži nego li u zapadnim zemljama, što je stvar njihove učinkovitosti. Šućur ističe kako socijalnih radnika u školama skoro da više i nemamo. Sektor raspravlja o tome da bi jedan takav radnik pokrивao više škola baveći se problematikom njihovih odnosa, što bi bilo bliže samoj djeci. “Javno mnijenje može pretjerano reagirati, kao što je bio slučaj kad su dvije maloljetnice ubile taksista... Daleko od toga da ekskulpiram sustav socijalnog radništva, ali on nosi problem preopterećenosti. Centrima je u reformi promijenjeno ime u zavode što je samo stvorilo zbrku, a centralizacija nije doprinijela njihovoj učinkovitosti”, smatra Šućur.





Zoran Šućur

Ostaje pitanje odgovarajuće podrške obrazovnog sustava djeci koja mogu imati problema u školovanju, ne samo problema u komunikaciji s vršnjacima ili onih koje donose iz obitelji. “Nedavno sam gledao emisiju s Leonardom Pjetrajem, trenerom boksa koji je prihvaćao djecu sa socijalnim problemima te ih treniranjem učio normama ponašanja. U njihovim se godinama povećava mogućnost da će ispasti iz školovanja te da neće završiti obrazovanje”, ističe Šućur. Ovdje se prisjećam dijela razgovora s Helenom Ančić kasnije prošlog tjedna. Individualka koja o problemu razmišlja sveobuhvatno i nastoji gledati i dalje od svojeg djeteta. “Ne želim da se djecu šalje u zatvor, već u popravne domove, ali da i sami roditelji odgovaraju za djecu i da im bude pružena psihološka pomoć za obje strane. Smatram da su nam djeca najveće blago. Drago mi je da ih imam”, jasno će. Na pitanje suradnje s lokalnim institucijama ili školama u vezi s ovim inicijativama, dodaje. “Želim da se škole uključe isto, jer je škola Retkovec znala, ali nije ništa poduzimala. CZSS ne radi apsolutno ništa, to se treba sve zavesti u zakonu. Da se stvarno počne i provoditi... Nisu bili izgredi samo na Retkovcu, najviše su u Novom Jelkovcu, oko škole A. B. Šimić i po cijelom kvartu. Njima je zapravo Novi Jelkovac – startna točka. Kako oni tamo ne funkcioniraju ne znam, jer – ne živim.”

Za komentar završnog kruga oko kvarta, obraćam se radnicima Zagrebačkog holdinga u obrezivanju i uklanjanju korova na Ulici breza tik do Mjesnog odbora Retkovec uz samo školsko igralište. Neskloni komentirati išta, pitam ih što je s provalama na području Dubrave što odmah potiče njihovu razgovorljivost. Na izjavu čovjeka iz Trnave kako je njegovom susjedu u provali ukraden skuter, replicira radnik iz obližnjeg Čulinca koji ističe da su mu – dvaput provalili. Kaže kako policija sve zna, ali da građanima preporučuje pokretanje privatne tužbe. Tavorimo u neslužbenim iskazima.

Član Hrvatskog sociološkog društva i strukovne udruge kriminalista, sociolog prof. dr. sc. Renato Matić s Hrvatskih studija, smatra kako pojam poželjne društvene vidljivosti možemo raspraviti kroz vrijednost solidarnosti, pravednosti i uvažavanja svakog čovjeka, bilo kao individue, bilo kao člana zajednice poput obitelji. “Kad govorimo o eskalaciji maloljetničkog nasilja, poput događaja u Retkovcu, prije svega pogledajmo društvene uvjete u kojima mladi odrastaju. Obitelji u tranzicijskim

društvima izložene su nesigurnosti, ekonomskim pritiscima i manjku institucionalne podrške, a nasuprot hrabrosti, požrtvovnosti i najvišom cijenom ostvarenoj slobodi – paralelno se razvijalo ratno profiterstvo, nepravdom i kriminalom prožeta privatizacija, korupcija i generacije političkih aktera izdvojenih iz stvarnosti i neosjetljivih za potrebe svojih sugrađana. U takvom kontekstu društvena devijantnost, a time i nasilje mladih prije svega postaje signal društvene frustracije i traženja identiteta”, ističe profesor.

Pandemija koronavirusa dodatno je produbila te procese. Mladi su izgubili važan dio socijalizacijskih kanala – škole, sport, druženja – a obiteljski i ekonomski stresovi su se povećali. Time se dodatno produbilo stanje anomalije – stanje oslabljene norme i gubitak jasnih orijentira. Tu prazninu često popunjavaju ulica, navijačke skupine ili virtualni svjetovi, gdje se agresivni obrasci ponašanja lako glamuriziraju.

Pored toga, profesor Matić je član i Kluba studenata George. C. Marshall Center for International and Security Studies, te član predsjedništva karate kluba Tempo u Zagrebu. “Iz iskustva s boričkim vještinama znam da mladi prirodno traže snagu, identitet i priznanje. Ako ih pronađu u disciplini i sportu, agresivna energija postaje kanalizirana u samokontrolu i poštovanje protivnika. Ako toga nema, ista energija lako sklizne u nasilje na ulici. Zato je presudno stvoriti prostore i prilike u kojima mladi mogu svoju energiju usmjeriti u zajedništvo, disciplinu i izgradnju, a ne u destrukciju. Ako društvo mladima ponudi jasne orijentire i stvarne pozitivne uzore, tada se anomalija pretvara u povjerenje, a energija u graditeljski potencijal”, predlaže Matić.

U nastojanju da zaključim reportažu, sugeriram Ančić kako su Možemo upravo predložili da se djeca tijekom boravka u školama odmore od korištenja mobitela. Pitam je kako se nosi s time, s otporom i nerazumijevanjem na mrežama. “Možemo mi ide na živce, mlaki su... Način na koji oni promiču vrijednosti je nakaradan. Udaljili su se od naših katoličkih vrijednosti, a useljenici su to promijenili... S mrežama nemam problema, jer sam u glavi stabilna, time se bavim duži period i nemam problema s hejt-komentarima. Samouvjerena sam i situirana, ja to ni ne čitam”, smireno mi komentira. “Općenito bih voljela kad bi političari običnog čovjeka i djecu stavljali na prvo mjesto”, ukratko sudi događanja u Retkovcu i u Dubravi. A kako onda, kao obitelji – možemo ili moramo – doprinijeti obnovi povjerenja i zajedništva. “Moramo educirati svoju djecu, provoditi vrijeme s njima kvalitetno, maknuti ih s tih spravica. Da smo uključeni u odrastanje naše djece i sjednemo koji puta za stol s njima.”

Povodom kritika roditelja s prosvjeda u Dubravi, kako policija na tri napada bilježi samo kao jedan, na zahtjev o uvidu o evidenciji o počinjenim kaznenim djelima na širem području Grada Zagreba, od 1. rujna 2025. do na današnji dan – PU Zagrebačka odgovara kako će podaci biti dostupni krajem listopada. Prema podacima iz protekle godine, kaznena djela djece do 14 godina na

području čitave Zagrebačke županije u odnosu na 2023. u porastu su od 7,6% – s 53 slučaja na 57, dok su kaznena djela djece od 14 do 18 godina skočila za čak 17,2% i to s 350 na 410.

Istaknuta i ostale fotografije: Vid Jeraj

Tekst financira Agencija za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti

### Prati i dijeli Artkvart.hr



[#Dubrava za djecu](#) [#Retkovec](#) [#Što ljevica može naučiti od desnice](#) [#Vid Jeraj](#) [#Zagreb](#)